

İŞİTME YETERSİZLİĞİ

İşitme yetersizliği; işitme kaybının getirmiş olduğu iletişim sorunlarının oluşturduğu bir yetersizlik durumudur. İşitmesinin tamamını ya da bir kısmını kaybetmiş kişileri “İşitme Kayıplı” olarak tanımlayabiliriz. Doğuştan ya da sonradan olması, sözel dili öğrenmeden önce veya öğrendikten sonra olması gibi etmenler işitme kayıplı bireyin sözel dili kazanımında önemli bir etken olmaktadır.

Tam İşitme Kaybı (İşitemeyenler)

Tam işitme kaybına sahip bireyler için, işitme cihazı özel olarak iletişim kurmayı sağlamaz. Bundan dolayı konuşma eğitimi almışlarsa dudak okuyarak ve konuşarak iletişim kurabilirler. Bu eğitimi almamışlarsa işaret diliyle anlaşırlar.

Kısmi İşitme Kaybı (Az İşitenler)

Hafiften ileri dereceye kadar işitme kaybına sahip olan ve işitme kaybı derecelerine göre işitme cihazı kullanan bireylerdir. Kullandıkları cihazların yardımıyla duyarak ve konuşarak iletişim kurarlar.

Özel Gereksinimli Bir Çocuğa Sahip Olmak

Anne baba olmak başlı başına zor bir görevdir. Bununla birlikte özel gereksinimli bir çocuğun anne babası olmak beraberinde başka zorlukları da getirmektedir. Bu zorluklarla baş ederken; çaresizlik, kızgınlık, utanma, suçluluk duyma, hayal kırıklığı gibi duyguları yaşamak, çocuğunuzu olduğu gibi kabul etme sürecinde gayet normal olarak görülmektedir. Bu gerçeği kabul edip başarılı bir şekilde duruma uyum sağlamanız ve yaşamınızı bu gerçeğe göre yeniden şekillendirmeye çalışmanız kolay değildir. Ancak bu gerçeği kabullenmek ne kadar zor olursa olsun ailenin mutluluğu ve çocuğun gelişimi açısından oldukça önemlidir.

Her şeyden önce çocuğunuzu olduğu gibi kabullenmek, onun adına attığınız her adımda sizin en büyük yardımcınız olacaktır. Bu süreçte size akıl vermeye kalkan, sürekli sorular soran, acıyan, üzülen bir dizi akraba, komşu, sokaktaki her hangi birisi ile karşılaşma olasılığınız yüksektir. Bunlar çocuğunuzu kabul sürecinde sizi yıldırmamalıdır.

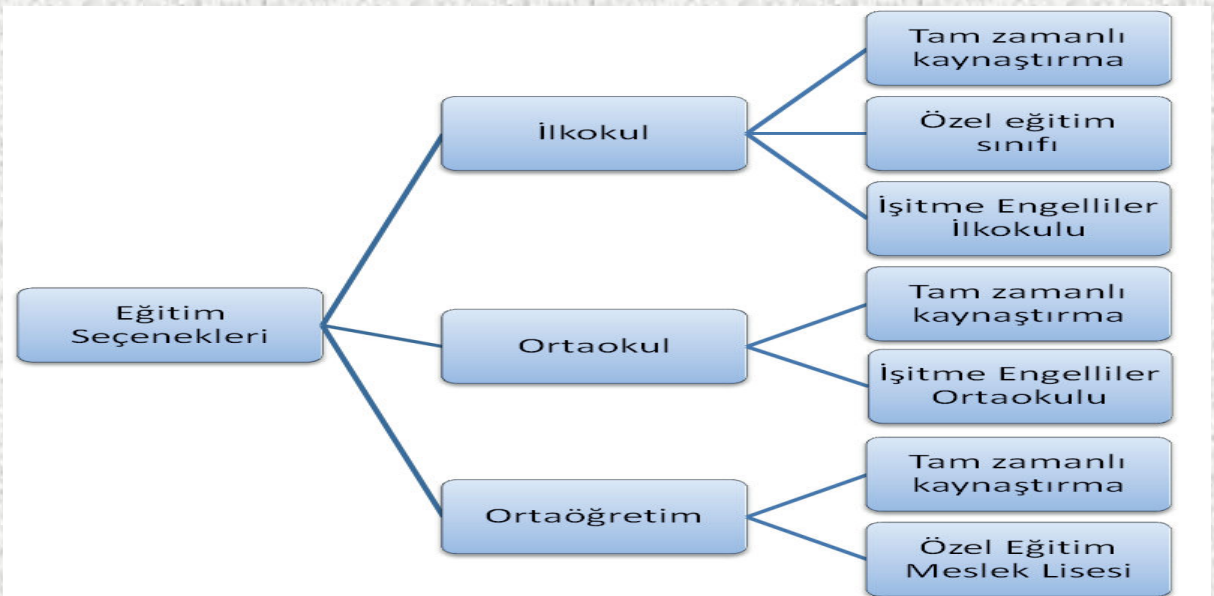
Çocuğunuzu asla eve kapatmayın. Yaşamın her alanında bulunmasını sağlayın. Unutmayın ki; çocuğunuz, toplum içinde nasıl davranacağını, sosyal ortamlarda, yaşamın içinde öğrenir. Fırsat bulduğunuz her durumda onunla dışarı çıkmaya çalışın. Birlikte parka gidin, misafirlğe giderken yanınızda götürün, otobüse binin, bir pastaneye, lokantaya gidip yemek yiyin, mümkün olduğunca yaşlıları ile bir araya getirin.

Çocuğunuzun bakımı ve yetiştirilmesi sürecinde uzmanlardan destek almayı ihmal etmeyin. Özel gereksinimli bir çocuğa sahip olmak muhakkak ki hayatınızı zorlaştıracaktır. Ama sevgi ve sabırla yaklaşırsanız bu yükün altından yıpranmadan kalkabilirsiniz.

Eğitim-Öğretim Hizmetleri

- İşitme yetersizliği olan birey, öğrenim gördüğü okulda destek eğitim odasından faydalanabilir.
- Öğrencinin devam ettiği okulunun bağlı bulunduğu RAM tarafından düzenlenen Özel Eğitim Değerlendirme Kurulu Raporu ile destek eğitim (Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri) hizmetlerinden faydalanabilirler.
- Ortaöğretime geçiş için düzenlenen ortak sınava girecek öğrenciler bağlı bulundukları RAM'a başvurarak engel durumuna uygun sınav tedbiri hizmetlerinden faydalanabilirler (15 dk ek süre , tek kişilik salon, veli dilekçesi olmadığı sürece yabancı dil sınavından muafiyet).
- ÖSYM sınavlarında ellerinde bulunan sağlık kurul raporları ve Sağlık Durumu/Engel Bilgi Formunu ÖSYM'ye ulaştırarak kendilerine uygun sınav hizmetinden faydalanabilirler.

Ailelere Öneriler

Çocukların anne ve babalarıyla iletişime açık olduklarını unutmayın. Uygun şekilde yaklaştığınız zaman, çocuğunuz beklediğiniz şekilde sizinle iletişime geçmeye çalışacaktır.

Göz kontağı kurun, ona dokunun ve dikkatini kendinize yönlendirmeye çalışın.

Çocuğunuz size bakarken ona gülümseyin, yanağına dokunun, onun ilgisini çekmeye çalışın.

Yüzünüzle yapacağınız komik ifadeler onun ilgisini çekecek ve size tepki vermesini sağlayacaktır.

- Çocuğun dikkatini çekmek için el ve ayaklarına dokunun, okşayın, gıdıklayın, hareket ettirin.
- Göz temasını kurana kadar bekleyip, ondan sonra tepki verin. Çocuğun yüzünü, annenin yüzünü görebileceği bir pozisyonda tutun.
- Çocuğun görsel alanı içinde ya da bebeğin ilgilendiği nesneye yönelik konuşun.
- Pozitif ve ilginç yüz ifadeleri yapın. Çocuğun ilgilenebileceği nesnelere dikkatini çekin.
- Uzun ve karmaşık cümleler yerine, kısa ve basit mesajlar içeren ifadeler kullanın.
- Bir nesneyi göstermeden önce ve gösterdikten sonra nesnenin adını ifade edin.

Öğretmene Öneriler

İşitme kayıplı öğrencinin konuşmaları takip edebilmesi için yapılması gereken basit ancak önemli uygulamalar bulunmaktadır. Bunlar hem dersin akışını ve okul düzenini bozmayacak hem de işitme kayıplı öğrencinin sınıfa uyumunu arttıracak uygulamalardır.

- Öğretmenin, işitme kayıplı öğrencinin işitme kaybı ve dil gelişimi hakkında bilgi sahibi olması, öğrenci ile ilgili beklenti ve amaçların belirlenmesinde önemli bir katkı sağlayacaktır.
- İşitme kayıplı öğrenci ile karşılıklı konuşmalarda abartılı mimik ve jest kullanımına gerek yoktur.
- Karşılıklı konuşmalar normal konuşma düzeninde, doğal ve açık ifadeler kullanılarak yapılmalıdır.
- Birebir konuşmalarda ses tonu fazla yükseltilmemelidir.
- Sınıf içinde konuşan kişi, yüzünü öğrenciye doğru çevirmelidir. Sınıf içinde gezerek ya da tahtaya dönerek anlatılan konuların takip edilmesi zorlaşacaktır.
- Birebir konuşmalarda göz seviyesine inmek, konuşmaların takibini kolaylaştıracaktır.
- Soru sorulduğunda işitme kayıplı öğrencinin dinlemesi ve düşünmesi için ihtiyaç duyduğu zaman öğrenciye tanınmalıdır.

KAYNAKÇA

- Spencer, I.J., Barker, A., Tomblin, B. (2003). Exploring the Language and Literacy Outcomes of Ped
- Sanders, D.A. (1993). Hearing Impairment and Communication, “ Management of Hearing Handicap Infants to Elderly” de. (Ed. Sanders, D. A.). Prentice Hall Engle
- Topbaş, S. (2004). Çocukta Dil ve Kavram Gelişimi. T.C. Anadolu Üniversitesi Yayınları NO:5
- MEB, 7 Temmuz 2018 tarihli Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği. Dönmez, N.B. Özel gereksinimli çocuklar ve özel eğitim. <http://www.tuzyeksav.org.tr>

Ahmet DENİZ

Hazırlayan